

MAANDBLAD

JANUARI 2023

Versijnt niet in juli en augustus

DE PLATE VZW

KONINKLIJKE OOSTENDSE HEEM- EN GESCHIEDKUNDIGE KRING

VERKOOP HUZEN & APPARTEMENTEN

Immobiliën

MYRIAM VYVEY

ALFONS PIETERSLAAN 47

8400 OOSTENDE

T 059 70 37 64

M 0475 51 80 62

WWW.VYVA.BE • INFO@VYVA.BE

Voorblad

Foto: Serge Van Daele

Hotelschool Oostende 1969: Klaar voor de strijd!

De leerlingen van het '6e Technische' - met keukenleraar dhr. Peere - bereiden zich voor op het eindexamen 'keuken' voor een commissie van juryleden. Bemerk de nrs op hun "toque". Die verwijzen naar het bij loting getrokken nummer van het menu die ze moeten bereiden.

DE PLATE**KONINKLIJKE OOSTENDJE HEEM- EN GESCHIEDKUNDIGE KRING**Langestraat 69
8400 Oostende

Prijs Cultuurjaar Oostende 1996.

Educatieve en permanente vormingsorganisatie.

Aangesloten bij de Oostendse cultuurraad en bij Heemkunde West-Vlaanderen.

Statuten gepubliceerd in de bijlagen tot het Belgisch Staatsblad van 1-2 mei 1969, nr. 1931, en de bijlagen tot het Belgisch Staatsblad van 20 april 2020.

Nr. van de vereniging: 180159 / Ondernemingsnummer: 410.427.091

Tijdschrift – Jaargang 52
Nummer : 01
Maand : JANUARI 2023Lidmaatschap/jaarsabonnement: € 30
Koopprijs los nummer: € 4
Bankrekening: BE81 3800 0966 6224**Eerste**

ROEDERSTER	ORDEVOORZITTER	HOEFDREDACTEUR	PERIODEWEDSTER
Walter Stubbé Blauwvoetstraat 7 8400 Oostende 099 800288 walter.stubbé@telenet.be	Koenraad Herrewé André Chocqueelstraat 1 8400 Oostende Redactie – 099 204023 koenraad.herrewé@telenet.be	Kristien Lamote André Chocqueelstraat 1 8400 Oostende kristien.lamote@telenet.be	Walter Stubbé Ad. int. int.

Eersteleden

Patrick Bryon Léon Spilliaertstraat 12 8400 Oostende patrick.bryon@gmail.com	Valère Prinzie Euphrasie Beernaertstraat 48 bus 2 8400 Oostende valerprnz@gmail.com	Serge Van Daele Couperestraat 10 8400 Oostende serge.van.daele@telenet.be
Julien Van Rosse Kaleidestraat 5 8400 Oostende Julien.VanRosse@telenet.be	Eric Vloetbergh Alfons Pastoorlaan 101 bus 2104 8400 Oostende Eric.vloetbergh@gmail.com	

IN DIT NUMMER

Titelblad	Serge Van Daele
- Blz. 3	Nieuwjaarswens 2023
- Blz. 4	Jaarlijkse veiling – MODALITEITEN
- Blz. 5	Lidmaatschapsbijdrage 2023
- Blz. 6 – 7	Privacyverklaring
- Blz. 8	Redactie, goed om weten
- Blz. 9 - 10	Valère Prinzie "ETWOASTN IN OOSTENDE"
- Blz. 11 – 14	Norbert Hostyn "VERGETEN OOSTENDSE KUNSTSCHILDERS"
- Blz. 15 – 18	Yvan Van Hyfte "DE EERSTE OOSTENDSE WIELERBAAN IN BEELD GEBRACHT"
- Blz. 19 – 24	Jeannot Musin "EEN LEZER SCHRIJFT"

Thuisverpleging Gill

We zijn een kleine groepspraktijk van enkele zelfstandig thuisverpleegkundigen, die samen instaan voor alle verpleegkundige zorgen die U nodig hebt.

Door onze praktijk bewust kleinschalig te houden, krijgt U steeds dezelfde verpleegkundigen over de vloer, zodat er gemakkelijk een vertrouwensband ontstaat. Ook worden zo ook alle noden en zorgen heel goed opgevolgd en bijgestuurd waar nodig.

De mutualiteit waarbij U bent aangesloten is voor ons niet van belang: wij verzorgen patiënten van alle mutualiteiten. Hiertbij passen we ook steeds de derdebetalersregeling toe, dit wil zeggen dat de betalingen rechtstreeks met Uw mutualiteit worden geregeld en U geen factuur zal ontvangen van ons.

Neem gerust contact met ons op als U hulp nodig heeft of vragen hierover. Dit kan dagelijks, ook in het weekend of op feestdagen.

Extra's:

- Info en advies omtrent premies tegemoetkomingen en hulpmiddelen
- Advies en coördinatie in de verschillende thuis-hulpdiensten
-

Wij werken samen met alle mutualiteiten alsook met uw huisarts of specialist.

Zwaluwenstraat 141, 8400 Oostende
0495 50 68 86

www.thuisverpleging-gill.be

Wens

*Dat je mag vinden wat je zoekt.
Dat je blijft zoeken als je vindt.
Dat je de dingen blijft bekijken
met de wijsheid van een kind.*

*Dat elke dag een ogenblik
je overrompelt, pakt en raakt.
Dat het een jaar wordt dat de grootste afstand
overbrugbaar maakt.*

Stijn De Paep
1979 - 2022

Een gelukkig en voorspoedig 2023

JAARLIJKSE VEILING

De Koninklijke Heem- en Geschiedkundige Kring DE PLATE
nodigt zijn leden uit op de jaarlijkse veiling die doorgaat
op dinsdag 24 januari 2023 om 19.00 uur
in het Stedsmuseum Langestraat 69 - 8400 Oostende

Schikkingen betreffende de veiling

(zie ook de aankondiging in het tijdschrift van mei 2022)

De veiling is voorbehouden aan individuele leden. Derhalve zullen dezen en kandidaat-leden zich in regel kunnen stellen met het lidmaatschapsbijdrage 2023 voordat de veiling van start gaat.

De schikkingen betreffende de veiling werden in het tijdschrift van november 2022 gepubliceerd, waaronder

Op zondag 22 januari, tussen 10.00 en 12.00 uur zijn de items te bezichtigen in het stedsmuseum. Voor degene die niet op de kijkdag aanwezig kunnen zijn zal de lijst met items zoals gewoonlijk terug te vinden zijn op onze website (www.deplate.be).

Op de avond van de veiling zal de lijst met het aanbod te koop aangeboden worden.

De geschatte waarde van het item moet minstens € 5,00 bedragen. Er worden tot maximum 20 stukken per persoon aanvaard. Het bestuur behoudt zich het recht de veiling van een item te annuleren wanneer blijkt dat het bod te laag is. Verder wordt op elk geveild object een commissie gevraagd die is vastgesteld op 20% van de verkoopprijs.

De Plate is niet verantwoordelijk voor de schade. De aanbieder zal zijn items goed inpakken in een kist, een doos of in een plasticen schede.

Na veiling en betaling worden de stukken aan de koper overhandigd. Indien gewenst kunnen de persoonlijke gegevens van de aanbieder, indien deze dit toestaat, doorgespeeld worden aan de koper.

De veiling wordt voorafgegaan door een welkomstwoord van mevrouw Nadia Stubbe, voorzitter en voorgezeten door de heer Erwin Mahieu, lid van DE PLATE.

Lidmaatschapsbijdrage 2023

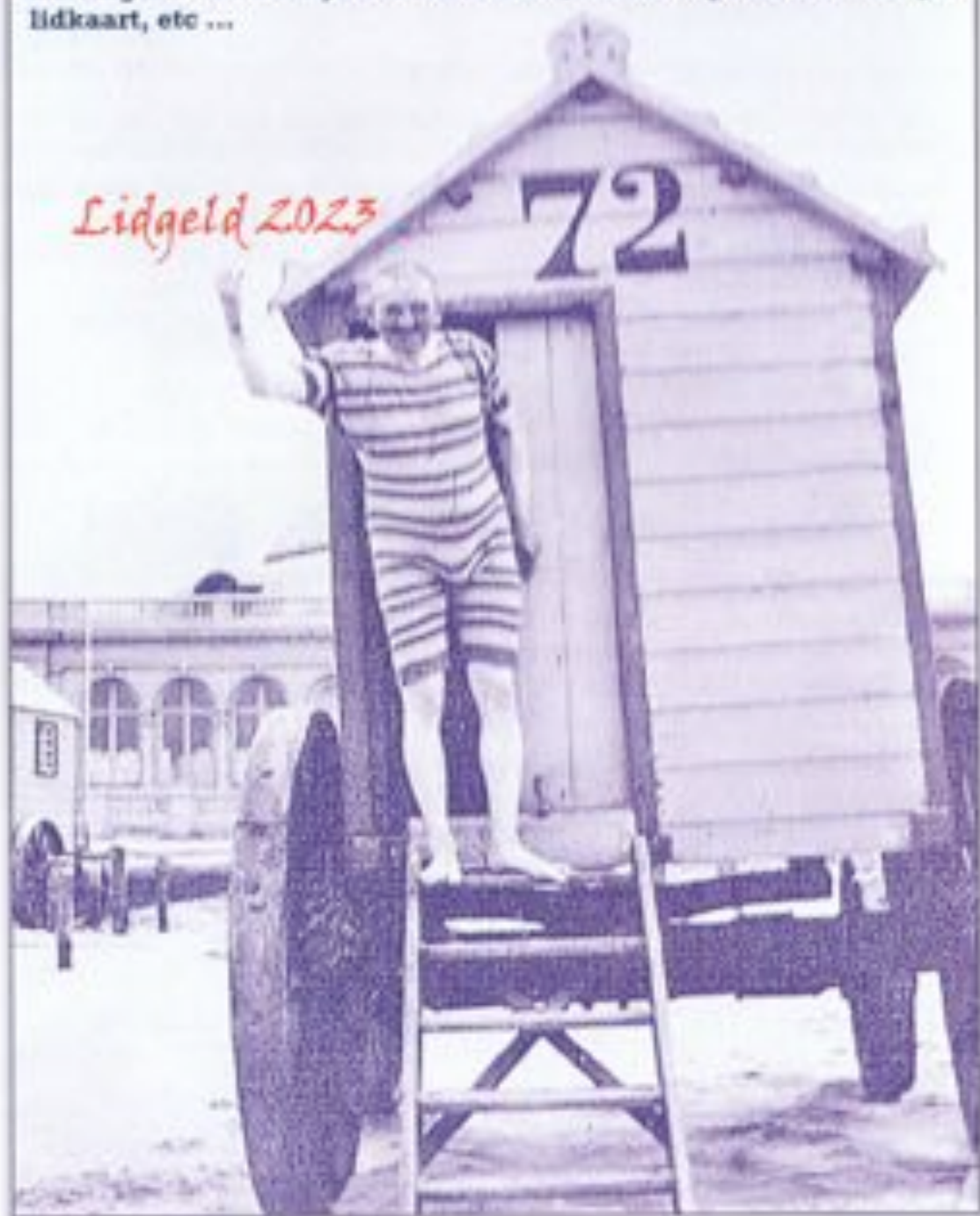
Koninklijke Oostendse Heem- en Geschiedkundige Kring De Plate

Met jouw bijdrage ondersteun je onze werking en bovendien krijg je hiervoor aardig wat terug: te weten interessante voordrachten; thematentoonstellingen, een verzorgd tijdschrift, het maandelijks samenkomen in het uniek kader van ons Visserscafé, 5% korting bij de boekhandel van niveau 'Corman' en een korting op het inkomgeld voor het James Ensorhuis, beiden op vertoon van je lidkaart, etc ...

Lidgeld 2023

72

Zij die reeds hun bijdrage hebben overgemaakt vinden op de adresstrook naast hun naam twee kruisjes

Het lidmaatschapsbijdrage (€30) stort u op bankrekening BE81 3800 0966 6224 van de Heem- en Geschiedkundige Kring De Plate (uiterlijk vóór 01 maart 2023).

PRIVACYVERKLARING

De Koninklijke Heem- en Geschiedkundige Kring De Plate (verder De Plate) hecht veel belang aan het respect voor uw persoonlijke levenssfeer en aan de bescherming van uw persoonsgegevens. In deze privacyverklaring willen we duidelijke informatie geven over de persoonsgegevens die we verzamelen en over de manier waarop wij daarmee omgaan. Wij doen er alles aan om uw privacy te waarborgen en gaat daarom zorgvuldig om met persoonsgegevens. De Plate houdt zich in alle gevallen aan de toepasselijke wet- en regelgeving, waaronder de Algemene Verordening Gegevens bescherming.

WAT IS ONZE GEDRAGSCODE

Dit brengt met zich mee dat wij in ieder geval:

- Uw persoonsgegevens verwerken in overeenstemming met het doel waardoor ze zijn verstrekt. Dit doel en de persoonsgegevens zijn beschreven in onze privacyverklaring.
- De verwerking van uw persoonsgegevens beperken zich tot het strikte minimum aan gegevens dat nodig is voor de doeleinden waarvoor ze worden verwerkt.
- Vragen naar uw uitdrukkelijke toestemming als dit nodig blijkt voor de verwerking van uw persoonsgegevens.
- Passende organisatorische en technische maatregelen hebben genomen om de beveiliging van uw persoonsgegevens te waarborgen.
- Geen persoonsgegevens doorgeven aan andere partijen.
- Op de hoogte zijn van uw rechten omtrent uw persoonsgegevens, u hierop willen wijzen en deze willen respecteren.

WAAROM VERWERKEN WIJ UW PERSOONSGEGEVENS?

Uw persoonsgegevens worden verwerkt ten behoeve van de volgende activiteiten:

- Voldoen aan de verplichtingen die voortvloeien uit de wet betreffende de vzw's (verenigingen), waaronder het bijhouden van een ledenregister;
- De leden de statutair en wettelijk voorgeschreven briefwisseling toesturen;
- Hen informeren over de actualiteiten;
- Hen de periodieke publicaties die verbonden zijn met hun lidmaatschap toesturen.

WELKE GEGEVENS HOUDEN WIJ BIJ EN HOE LANG?

- Identiteitsgegevens: naam, voornaam;
- Woonplaatsgegevens: Straatnaam, huisnummer, postcodenummer en plaatsnaam;
- Contactgegevens: telefoon / gsm-nummer en E-mailadres;

Deze gegevens worden bewaard tot de schrapping als lid.

WAT ZIJN DE RECHTEN VAN DE LEDEN EN HOE ONS CONTACTEREN?

Elk lid mag inzake vragen van zijn persoonlijke gegevens, mag vragen deze te verbeteren of te wissen, mag een beperking in de verwerking ervan opleggen, of bezwaar maken tegen de verwerking ervan.

Als vereniging De Plate zijn wij verantwoordelijk voor de verwerking van uw persoonsgegevens. Indien u na het doornemen van onze privacyverklaring vragen heeft of contact met ons wenst op te nemen, kan u dit via onderstaande contactgegevens:

Toelating betreffende het gebruik van persoonsgegevens

Het vrijwillig lidmaatschap van onze vereniging *De Plate* behoudt de toelating om uw persoonsgegevens op te slaan en te verwerken conform de voorwaarden in de privacyverklaring hierboven en in de geest die aan de basis ligt van de werking van de *Plate*.

Wij vragen aan onze leden bij niet akkoord dit ons uitdrukkelijk mede te delen via onderhavige contactadressen.

Heemkring De Plate

Langestraat 69, 8400 Oostende of Plate.oostende@telenet.be

*CHALET-MINIGOLF
BRASSERIE-TEAROOM*

*Elke dag open van 10u tot 18u
Tijdens de zomer van 10u tot 20u*

Leopoldpark 1, 8400 Oostende

039705437

Voor meer info ga naar website

www.chalet-minigolf.be info@chalet-minigolf.be

Redactie

* Auteurs zijn verantwoordelijk voor de door hen geschreven stukken en weerspiegelen niet noodzakelijk de opinie van de kring. De binnengebrachte teksten zijn niet eerder gepubliceerd en dienen altijd voorzien van een duidelijke bronvermelding. Afbeeldingen, foto's en tekstovername is toegestaan na akkoord van de auteur en met verplichte bronvermelding.

* De Koninklijke Heem- en Geschiedkundige Kring De Plate vzw verklaart zich te houden aan de regelgeving, zoals gewijzigd, van de Belgische Privacywetgeving en gegevensbescherming. De vereniging is verantwoordelijk voor de verwerking van de persoonsgegevens van hun leden. Het bijhouden van de gegevens, het doel van het verwerken, onze gedragscode en zelfregulering betreffend, de rechten van de leden inzake het opvragen, wijzigen of schrappen worden in de privacyverklaring van de kring vastgelegd en gepubliceerd in het leden tijdschrift van oktober 2018.

Boekhandel 'New Corman'

Uit sympathie

Witte poortstraat 38
8400 Oostende

059 / 70 27 24

info@newcormanostende.be

CORMAN

druk deleu # OFFSET
DRUKWERK # DIGITAAL
familie- & handelsdrukwerk

www.drukdeleu.be van offset naar digitaal en terug

drukkerij Deleu bv
Populierenlaan 74
8450 Bredene
059 32 30 25
info@drukdeleu.be

de

lifiant

16 kerkstraat
oostende
apotheek | drogkerij

apthkdrgrstr

'Etwoastn in Oosténde'

(Oplossing op pagina 10)

auteur: Valère Prinzie

1.

2.

3.

4.

5.

Ervaart in Oostende

1. Aertshertoginnestraat
2. Kapellestraat
3. Kapellestraat
4. Leopoldpark na
5. Leopold Van Tyghemlaan

VERGETEN OOSTENDSE KUNSTSCHILDERS

auteur: Norbert HOSTYN

AANVULLINGEN BIJ REEDS BESPROKEN KUNSTENAARS

Pro memorie :

De vroegste bijdragen in de reeks "Vergeten Oostendse kunstenaars" gaan terug tot 1978. Het is dan ook vanzelfsprekend dat er relevante aanvullingen zijn. We verwijzen telkens naar jaargang, maand en bladzijde van de oorspronkelijke bijdrage.

Die tijdschriften zijn tegenwoordig ook allemaal digitaal te raadplegen via de website van "De Plate" (www.deplate.be; starten door te klikken op "Tijdschriften"; dan de gewenste maand aanklikken).

Gebruikte criteria : Van dilettant tot professioneel, geboren Oostendenaars (ook indien uitgeweken), ingeweken inwoners en tweede-verblijvers Oostende, docenten en leerlingen Kunstacademie, kunstenaarsoverleden in Oostende, kunstenaars met een duidelijk aantoonbare "emotionele band" met Oostende.

We behandelen kunstschilders, tekenaars, beoefenaars van drukgrafiek, beeldhouwers, cartoonisten, ceramisten, glaskunstenaars...

De bedankingen volgen in één blok op het einde van de reeks.

- Oscar Cornu (X; zie : mei 1980/90)

Overleed op 28 juni 1939.

Was gehuwd met Sylvia Debedts (14 november 1891). Hun dochter Fernanda ("1898) huwde met Paul Laroye ("1899), zoon van handelaar Jean-François Laroye (1868-1932) en Alice Wilford, afkomstig uit Temse (1874-1946) en een verwante van de toondichter Arthur Wilford.

Fernanda en Paul namen de uitbating van de zaak "Au Moulin" over. Oscar Cornu was de grootvader van de sportman Jean Laroye (zie : M. Capon, Jean Laroye, een Oostends sportfenomeen, in : De Plate, 2010/253-259; 2011/16-22, 49-53, 72-80) (Een dochter van Paul Laroye's broer Jean was gehuwd met Edmond Schietekat - alias Paul Snoek, dichter en kunstschilder)

Oscar Cornu stelde de uitstalramen van zijn zaak "Au Moulin" in de Kapellestraat regelmatig ter beschikking aan bevriende kunstschilders (oa. Emile Bulcke) om er hun laatste creaties aan het publiek te presenteren. Hij verzorgde ook inlijstingen.

Zijn zaak liep grote schade op tijdens de beschietingen in de Eerste Wereldoorlog, vooral aan de achterzijde, kant Sint-Pietersstraat. Maar het kwam relatief ongeschonden uit W.O.II zoals te zien is op foto 43 coördinaten I.5, in de publicatie "De Kust, 4 augustus 1945" (2021). In het pand is nu de handelszaak "Hema" nadat het decennialang onder diverse benamingen deel van een groter grootwarenhuis was (Samar, Nopri, Sama, Sama-Penney).

Hij schonk een marine voor de "Grande Tombola du Kursaal au bénéfice de la Maternité d'Ostende" (1929).

Tentoonstellingen:

- 1912, Salon Cercle Artistique d'Ostende
- 1913, Salon Cercle Artistique d'Ostende (met : "La vague", "Environs de Heyst")
- 1934, Oostende, Galerie Studio ("Peintres de la femme")
- 1936, Oostende, Galerie Studio
- 1936, Oostende, Schouwburg, Groot Kerstsalon (groepstentoonstelling)
- 1937, Oostende, Schouwburg, Zomersalon Oostendse kunstenaars

Literatuur:

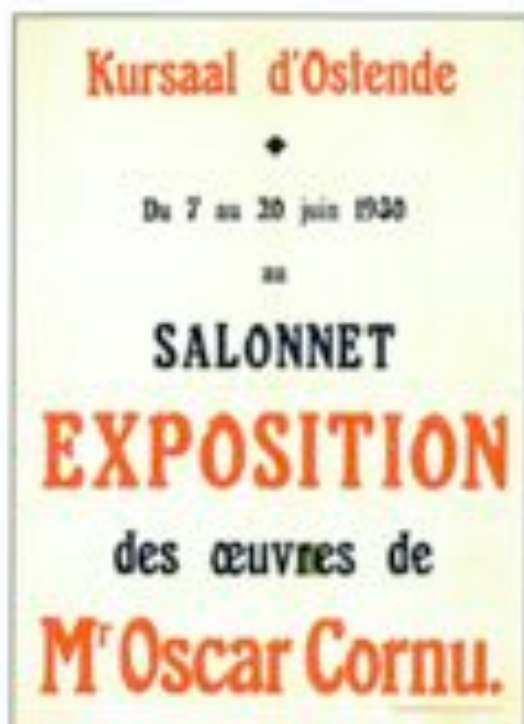
Lexicon van Westvlaamse beeldende kunstenaars, 1, Kortrijk, 1992.

N. Hostyn, Beeldend Oostende, Brugge, 1993.

Rechts op de foto: "Au Moulin"
 Kapellestraat. Omstreeks 1913.
 Prentkaart
 Stadsarchief Oostende

Oscar Cornu in de puinen van zijn
 verwoeste woning
 Kapellestraat/Sint-Pietersstraat,
 16 mei 1918
 Foto Pierre Wellecommes
 Stadsarchief Oostende

Affiche van de tentoonstelling
Oscar Cornu in het Kursaal, 1930
Stadsarchief Oostende
(gift Roger Vens)

Voor de oude vissmijn
olieverf op doek; 65 x 76 cm
1932
Gift dhr. Laroye, 1955.
Oostende, Mu.ZEE (ex. Museum voor Schone Kunsten; 519)

Boten aan de kaai
aquarel en gouache op papier; 42 x 53 cm
Oostende, Mu.ZEE (ex. Museum voor Schone Kunsten; inv. 533)

Boten in het Eerste Handelsdok
Privéverzameling

(vervolgt)

De eerste Oostendse wielervedstrijd in beeld gebracht

door Yvan Van Hyfte.

Over de eerste Oostendse openluchtvelodroom is niet zo bijster veel bekend, zeker als het om beeldmateriaal gaat. Auteurs als W. RABAU ¹, M. CONSTANDT ² en L. VALCKE ³ hebben elk op hun beurt informatie aangebracht maar de hiernavolgende afbeeldingen heb ik nog nooit gezien, tenzij de ansichtkaart hieronder, uitgegeven door LEBON, maar gedrukt bij "Courmont Frères" in Parijs.

Na de wielervedstrijd Oostende-Parijs (1892), een heruitgave ervan (1893) en tweemaal koersen in het Maria-Hendrikapark (1893 en 1895), vond de stad het nodig om een wielerpiste uit te bouwen met een permanent karakter. Voorheen zou Leopold II ook al bereid geweest zijn een deel van zijn gronden in het Bois de Boulogne af te staan ⁴.

De grote lijnen in het verhaal zijn voldoende gekend. Op 7 mei 1895 besloot de gemeenteraad ⁵ onbebouwde gronden tussen de Wellington-renbaan, een deel van de Sportstraat, de Nieuwpoortsesteenweg en de tramstelplaats in concessie te geven voor 29 jaar aan een maatschappij.

De "Société Anonyme de Velodrome d'Ostende" werd op 4 juli van hetzelfde jaar gesticht en onder de aandeelhouders vinden we bekende Oostendenaars terug. Apotheker Albert BOUCHERY, hotelier Henri HILLEBRAND, handelaar Louis VALCKE en Louis DELBOUILLE, urbanist van de Société des Terraines Domaniaux. Ook architect Antoine DUJARDIN die zelf de plannen voor het nieuwe wielervedstrijdcomplex tekende. Zowel Oostendenaars als toeristen konden intekenen op het startkapitaal en er werd een dividend van minimum 5 % per jaar gegarandeerd.

Na 42 dagen van afgraven en nivelleren van de piste ⁶, het bouwen van houten tribunes en het chalet "De Zoeten Inval" ⁷ konden de bicycle-fanaten vanaf 14 juli zich vergapen aan toenmalige Franse, Engelse en Belgische vedetten die het tegen elkaar opnamen in tandem-races, 5000m scratch (een peletonwedstrijd zonder tussensprints) en piste-recordpogingen.

Voorbeeld van een toeristische folder waarop o.a. publiciteit wordt gemaakt voor de Velodroom

In toeristische gidsen en folders werd op alle mogelijke manieren publiciteit gemaakt voor dit groots opgezet sportspektakel. Er werd zelfs op 12 juli 1895 een speciale "train de plaisir" ingelegd vanuit Parijs. In "Guide Ostende l'été" lezen we: "... Sa piste macadamisée est vaste et bien bâtie, les courbures et les pentes observées avec compétence. Une loge royale a également été réservée ...

Toch werd het geen lang succesverhaal. Op 29 juli 1901 besliste de algemene vergadering de vereniging te ontbinden. Twee jaar na de liquidatie keurde de gemeenteraad van 3 maart 1903 de nieuwe verkavelingsplannen goed. 28 percelen met een oppervlakte van 4183,80 m² werden openbaar verkocht aan 35 frank de m². Zo werd de Sportstraat, doorgetrokken tot aan de Nieuwpoortsesteenweg. Rest vandaag-de-dag enkel de straatnaam "Velodroomstraat" die tot 1914 "Wielrijdersstraat" heette.

Zeldzame foto omwille van het vergericht op de Nieuwpoortsesteenweg. Nog één huis (16) staat er, anno 2022: dit van de stripkennar en muziekstermer Herr Seele (nr. 67 - 69)

Notenapparaat:

1. W. Rabau, De Oostendse veledroom, De Plate 1997, p. 192 – 194.
2. M. Constandt, Delboulle en Dujardin : twee pioniers van het Oostends toerisme. Uitgeverij M. Van de Wiele, Brugge, p. 32 – 33.
3. L. Valcke, het eerste Oostendse veledroom. Gidsenblad Lange Nieuw VII, 1995, 1 p. 30 - 31.
4. Echo d'Ostende, 10-01-1895.
5. Bulletin Communal, 07-05-1895, p. 82 -85.
6. Annemer Rayee gebruikte voor de piste portlandcement dat hij haalde bij de "North Portland Cement and Brickworks", een fabriek in Beerse (bij Turnhout). Eigenaar was niemand minder dan de Engelse nitraatkoning John Thomas North, zakenman en persoonlijke vriend van Leopold II.
7. Echo d'Ostende, 30-06-1895 : "Ce coquet pavillon style flamand servira de buvette".
8. Uitg. Lebon (s.d.) p. 38 – 39.
9. Bulletin Communal de la Ville d'Ostende 03-03-1903.
10. Begin 1900 : een slagerswinkel ; 1912 : de "Cinema des Familles"; 1932: café "Het Tramhuis"; 1993: muziekwinkel van P. Van Herseele.

Niet zo heel recent
Bouwen en verbouwen van een restaurant is niet de laatste stap in de ontwikkeling van het restaurant.

Oostendse ingrediënten
Binnenkort wordt er in het restaurant een Oostendse keuken geïntroduceerd. Het wordt een combinatie van de beste ingrediënten uit de regio.

De weg van het restaurant
De weg van het restaurant is een proces van ontdekking en groei.

de cirkel

Staat van de zaak
Staat van de zaak is een proces van ontdekking en groei. Het is een proces van ontdekking en groei.

Waarom een restaurant
Het restaurant is een plek waar mensen elkaar ontmoeten en genieten van de culinaire kunst.

De weg van het restaurant
De weg van het restaurant is een proces van ontdekking en groei.

de cirkel

Fish Food & More
Fish Food & More is een restaurant dat zich specialiseert in de beste ingrediënten uit de regio. Het is een plek waar mensen elkaar ontmoeten en genieten van de culinaire kunst.

De weg van het restaurant
De weg van het restaurant is een proces van ontdekking en groei.

Een lezer schrijft !

Schrijf (v-)is

Mijn naam is Musin Jeannot.

Toen ik "De kinderjaren van een koajegast" las van dhr. Camille Geselle met voorwoord van dhr. Koen Verwaerde kwamen er veel herinneringen naar boven en het heeft mij doen aanzetten om u aan te schrijven mevrouw Stubbe als voorzitter van De Plate.

Een deel van mijn prille kinderjaren heb ik in 't Visserskwartier doorgebracht.

Ik woonde toen in de Schipperstraat 48 (Rue des Bateliers) in de Marie-José-school waar mijn moeder, in de jaren 1933-1934, schooldirectrice was.....

Het schoolhuis is tamelijk groot. Behalve onze familie woont er ook de conciërge met haar man, zoon en dochter. Ons gezellig salon ligt aan de straatkant naast het bureeltje van mijn moeder en langs achter is een grote keuken met een klein koertje. Boven bevinden zich de slaapkamers.

Vanop het koertje zien we de achtergevels van de cafés langsheen de kaai. Aan de vensters de vissersvrouwen die gamalen pellen. Regelmatig belanden er "per ongeluk" gamaalkoppen en pellen op het koertje als op de speelplaats van de school, tot ergernis van de conciërge die instaat voor het onderhoud.

Naast de kolen en provisiekelder in de benedenverdieping, bevindt zich onze wasplaats. Daar wordt het linnen geweekt in zeepsop en daarna in een grote "marmitte" op een "duveltje" gekookt. Op een houten plank wordt het linnen dan met een harde borstel geschuurd, door de mangel gedraaid, drie-maal gespoeld, terug stuk voor stuk door de mangel gedraaid, aan touwen opgehangen om te drogen en uiteindelijk gesteven en gestreken. Een niet te onderschatten karwei dat 2 à 3 dagen in beslag neemt.

In sommige vissersgezinnen is er in de jaren 30 véél armoede.

In onze keuken, op de grote "ménagérestoof", kookt Bertha, onze huishoudhulp, iedere dag soep. Tegen speeltijd komen er enkele leerlingen zich te goed doen aan een kom soep en boterhammen.

De vader van mijn vriendinnetje Victoire is visser. Hij was amper 12 toen hij voor 't eerst aan boord ging. Victoire's moeder leurt met vis. Op zwarte "kioefen" met haar blauwe schort en grote sjaal om haar schouders, duwt ze haar viskarretje door heel de stad. "Moet er 'gemoezien'", klinkt het tot in de straten van het Westerkwartier. De mémé van Victoire werkt in "Ons 8 uren huis". Ze is toiletmadame. Aan haar tafeltje wanneer er geen klanten waren, breid ze met dikke wol en vier naalden kousen voor haar zoon. Hoewel de werknemers van "Ons 8 uren huis" een loon ontvangen en er geen drinkgeld moet gegeven, ligt het schoteltje van mémé vol blinkende muntjes. Wanneer haar dienst erop zit gaan Victoire en ik samen met mémé naar haar stamcafé om een Rodenbachje en een droge vis. Wij krijgen water met een scheufje grenadine.

Langs de "koaje" herstellen vissers hun netten die meterslang op de grond liggen. Velen hebben een dikke wollen pull 'an, staan op klompen en ieder heeft een kleine gouden ooring.

¹ Tijdschrift De Plate, jaargang 50, nummer 01 Januari 2021.

Op marktdagen doet de palingvisser op "triporteur" zijn ronde. De nog levende palingen kronkelen zich in allerlei bochten in de houten bak vóór de man ze vill, op een koperen weegschaal werpt en in krantenpapier gewikkeld aan de klanten overhandigt.

Op 't einde van 't schooljaar heeft de prijsuitdeling van de leerlingen van "den Athenee" plaats in het stadhuis aan 't Wapenplein, in aanwezigheid van de toenmalige burgemeester Moreaux. Door de prefect worden de namen van de leerlingen, waaronder mijn broer, afgeroepen en één voor één gaan die om hun rapport, palmares en prijsboeken. De eerste maten van het Belgisch volkslied worden gespeeld voor de leerling die in zijn klas het hoogst aantal punten behaalt. Na de ceremonie die tamelijk lang duurt, ga ik met mijn ouders en broer "Moules Frites" eten bij Friture Richard in de Adolf Buytstraat, toen nog de Weststraat genoemd.

In juni 1933 brengt het "Internationaal Criterium Oostende", veel volk op de been. De omloop bedraagt 8 km. (in totaal 120 km.) De tramrails worden opgevuld met hout, om valpartijen te vermijden. Ik sta met mijn vader tussen vele kijkstigen aan de "Van Iseghemrampe". Vliegenovlugs zien we de "coureurs" voorbij fietsen. De aankomst is aan de vlaggenstok op de dijk vóór 't Klein Strand. Sylvère Maes, de favoriet, moest spijtig genoeg opgeven en ene Karel Kaers kwam als eerste aan.

In de Witte Nonnenstraat, ongeveer op de plaats waar nu boekhandel Corman gevestigd is, was er vóór de oorlog een klein winkeltje waar men pulps, sjerpen, handschoenen en andere wolartikelen kon kopen. De uitbaters waren heel vriendelijke mensen met een zoon en een dochtertje dat bij mij op school zat. Ik denk dat ze Anna heette. In 1942 werd heel de familie door de Gestapo opgepakt. Ik heb Anna nooit meer teruggezien.

21 juli, Nationale Feestdag. Onder een stralende zon, stappen de leerlingen van de stadslagere scholen, stoetsgewijs naar het Wapenplein, waar voor de gelegenheid veel vlaggen hangen en ook aan de gevels van de huizen wappert de driekleur. De meisjes dragen allemaal een wit kleedje met een witte strik in hun haar. De jongens stappen in korte broek met wit hemdje. De terrassen rond het Wapenplein zitten stampvol. Eens dat al de leerlingen op hun plaats staan, speelt de stadsharmonie o.l.v. Mr. De Turck, het Belgisch volkslied dat door al de kinderen luid wordt gezongen. Na de Brabançonne volgt het lied "Naar wijd en Zijd", waarvan de woorden een duidelijke wenk zijn naar de toenmalige kolonie Belgisch Congo.

Het klonk ongeveer zo:

*'Is de wereld hier klein
Ginds wacht u een land
Als een wereld zo groot
Waar uw vlag staat geplant
Immer vooruit dappere Belgen"*

Er volgt nog een speech van burgemeester Moreaux, waarna de kinderen op maat van marsmuziek en onder luid applaus van omstaanders het Wapenplein verlaten.

Tijdens de grote vakantie gaan we vaak naar 't Klein "Strange", ook geliefd bij de Engelse toeristen die in de omliggende hotels logeren. Tegen 16 uur gaan we zwemmen. Wanneer de "Male" binnenvaart springen we al lierend in de hoge golven die de boot achterlaat. In wille schort, stapt de verkoper van "Boules de Berlin" op het strand tussen de vele zonnekloppers die hem graag zien komen. Op een hete plaat houdt hij de lekkere ballen warm. Het minikacheltje is met een brede riem om zijn lenden en schouders gesespt, zo houdt hij beide handen vrij om zijn klantjes te bedienen.

Soms gaan we met onze ouders picknicken, in de duinen aan 't Fort Napoleon. Langs de glibberige trappen onder 't Hoofd stappen we in een jolietje dat gevaarlijk weg en weer slingert, maar de visser roeit ons veilig naar de overkant.

Voor veel Oostendenaars is een wandeling langsheen de zeedijk en op 't Hoofd een zondagse traditie. Mijn vader in zijn beste kostuum draagt zoals de meeste mannen een "canolier" (harde strooien hoed). Aan een knoepgat van mijn vaders vest zaten er drie smalle gekleurde lintjes, die hij samen met een hardnekkige hoest gekregen had na 26 maand loopgraven. Mijn moeder en ik hebben steeds een wit katoenen zomerhoedje.

Op het terras van de cafetaria, aan 't kopje van 't Hoofd, genieten wandelaars bij een frisse "Demi" (pint) of "Café Glacé" van het mooie weer, terwijl ze naar de voorbijvarende boten kijken.

Een zondagse wandeling op de dijk. Mijn moeder, vader, broer en ik als baby'tje, in 1930.

Velen gaan een glas "Eau d' Ostende" drinken aan de gezellige ronde tafeltjes van de "Trinkhall" aan de Koninklijke Gaanderijen. Het mineraalwater met specifieke zoutsmaak loopt, voortdurend de ganse dag door, uit verschillende open kranen rond de bron die zich in 't midden van de Trinkhall bevindt. Ook kunnen lege flessen gratis gevuld voor op 't strand.

Op de dijk verkopen jongens gazetten en tijdschriften. Luid roepend lopen ze doorheen de menigte. "Le Soir Illustré", "t Laatste Nieuws" en "Sports-Elevage" die buiten de vele uitslagen van wielervedstrijden vooral bestemd waren voor liefhebbers van de Paardenkoers. In grote letters staan de namen van de "favories" op de voorpagina. Op zon- en feestdagen zitten de tribunes overvol en ook langsachter op de weide, bij de ingang "to the fields" is er veel volk.

De zomertram brengt het volk van het station tot vóór de ingang van de koers. Tegen 18 uur eindigen de rennen en staan tientallen koetsen de klanten op te wachten. In een lange rij langs de Sportstraat tot aan de Nieuwspoortsesteenweg wachten koetsiers geduldig hun beurt af om de klanten naar 't station of naar 't centrum te brengen.

Tijdens de koersperiode, begin juli tot eind augustus, verblijven veel "jockets" en ander personeel van de wedrennen, 2 maanden in Oostende. Velen zijn afkomstig uit Brussel en omgeving. De eigenaars van de paarden verblijven meestal in hotels, terwijl de jockets een kamerje huren boven een café, of bij particulieren.

De meeste bookmakers, entraîneurs en personeel voor de "guichetten", wonen met hun familie twee maanden in één van de vele "gamies" (gemeubelde appartementen), die rond de Wellington Renbaan zich bevinden. In de Sportstraat, Frans Musin en Maria-Theresiastraat en ook in de Velodroom- en Wellingtonstraat hebben velen ieder jaar hun vaste plek.

Een grote bestelwagen van de Belgische Spoorwegen B vervoert het noodzakelijke. In grote rieten manden liggen kledingstukken voor heel het gezin, ook lakens, speelgoed voor de kinderen en fietsen. Alles wordt vanuit hun woonplaats opgeladen, vervoerd en aan de deur van hun garnie afgezet. Ook voor lange treinreizen geen gesjouw met zware valiezen. Alles wordt voor weinig geld ter plaatse afgezet.

Op de Maalboot "Josephine-Charlotte" met vriendje Gaston Deboeuf en mijn broer, 1934.

In oktober is de foor in Oostende.

De rupse, "boxautootjes", het schietkraam, het charloewieje" (schommel) en nog meer attracties kennen veel succes. De grote paardenmolen 'Overmeer' in de gesloten tent trekt in grote mate volk. Jongens werpen er plagend gekleurde "serpentes" en confetti naar de meisjes.

Het Hollands olieboilenkraam Wantels met zijn typische Delftse tegeltjes staat er jaar na jaar op dezelfde standplaats, vier generaties lang. Ook het nougatkraam uit Montelimar komt al jaren naar de Oostendse foor. Met een klein bijtje kapt de verkoper, een rasechte Fransman, uit grote blokken nougat kleine brokjes die hij met een klein schepje in een roze papieren zakje glijdt. Op "doede miene" heeft Cirque Semaï de tenten opgeslagen.

Zolang de foor er staat gaan de marktkramers op donderdag zich opstellen in de aanpalende straten. In de Schipperstraat vóór ons huis staat een kraam met allerlei snoep:

1 spekke kost "½ klute" (5 cent).

1 mulmaker² een hele klute (10 cent) en voor 1 "kartje" krijg je een puntzakje "achuumpjes".

In de jaren dertig, tijdens de winter, worden veel kinderen ziek en opgenomen in het hospitaal met hersenvliesontsteking. Ondanks de goede zorgen van de nonnetjes halen veel kinderen het niet. Vele families verliezen een zoon of dochtertje. De verslagenheid en het verdriet is groot.

Op 6 december wordt Sinterklaas gevierd in de Marie-José-school. Weken te voren beginnen de voorbereidingen. Bij de lokale winkels klopt mijn moeder niet tevergeefs aan. Beide bakkers uit de Schipperstraat beloven elk één mand engelkoeken en de kruidenierszaken schenken sinaasappels, terwijl Van Sevenant uit de Kaalstraat zorgt voor chocola en marsepein. Ook de handelaars uit de Kapellestraat doen hun duit in 't zakje. Zo zorgen de twee bazaarjes voor speelgoed en Mr. Nathan, uitbater van de "Ville de Londres", schenkt katoenstof voor schortjes. Breiwoi komt van "t Molentje" en "den Anker". Het onderwijzend personeel zet zich aan 't breien en naaien, terwijl ook vrienden een handje toesteken. Julien Seynaeve, vader van een leerling, is stoker aan de "Male". In zijn vrije tijd knutselt hij houten karretjes voor de kleintjes en mevrouw Moreaux schenkt een dikke cheque aan de school. Alles wordt in 't werk gesteld om de kinderen een mooi St Niklaasfeest te geven.

² Mulmaker = een zure leikstol

In de turnzaal zingen de leerlingen, verkleed in leuke pakjes, Sinterklaasliedjes en "Het loze vissertje" waarvan het refrein "Met zijne lapzak, met zijne knapzak", door veel ouders wordt meegezongen. Ook de marionetten uit de poppenkast die mijn moeder besteld heeft, oogsten veel succes. Aansluitend wordt iedereen getrakteerd op chocolademelk en engelkoeken. De gebreide pulls, sjerpen en mutsen die door Sinterklaas zijn gegeven worden in dank aanvaard en de kinderen glunderen bij het zien van het mooie speelgoed en snoep. De vissersbevolking is fier en aanvaardt niet graag hulp. "mo ja, ol da van Siente-Nakloaj komt..."

Op 6 december komt Siente-Nakloaj

*Moeder, 'k hén Siente-Nakloaj gezien
Tusjn de boomt, tusjn de boomt.
Moeder, 'k hén Siente-Nakloaj gezien
Tusjn de boomt nie vèrre van hier...*

De cinema's zijn veel in trek. Vooral komische films hebben succes, zoals "De 3 Jantjes", en ook "De Witte", met Jette Bruyninck. De films met den "dikken en den dunnen" (Laurel en Hardy) trekken veel volk.

In februari 1934 gaan mijn ouders naar "Het Bal du Rat Mort" in de Kursaal. In de vroege uurtjes, wordt het bal stilgelegd. Prins Karel die aanwezig was, moest onverwijd naar Brussel vertrekken. Door een val van de rotsen in Marche-Les-Dames was zijn vader, Koning Albert I van de rotsen gevallen en overleden.

Na 2 jaar Marie-José-school, wordt mijn moeder overgeplaatst naar de Vercamerschool en verhuizen we naar het Westerkwartier.

Vercamerschool 1935

Mijn moeder in 1913 met haar ouders en broer

Na haar laatste jaar normaalschool in Antwerpen (1917) bleek mijn moeder haar diploma van onderwijzeres niet te bekomen, het blijkt namelijk dat ze geen Belg was.

In het stadhuis van Antwerpen stond ze geregistreerd onder Nederlandse nationaliteit als dochter van een Nederlandse vader. Grote verbazing, want ze, evenals haar vader en grootvader, waren geboren in België.

Na de onafhankelijkheid (1830) moest België in 1839 een groot deel van de provincies Brabant en Limburg afstaan aan Nederland.

Overgrootvader van mijn moeder, L. Alberts, woonde tijdens die periode in Bergen op Zoom die tot 1839 in België lag. Daarna werd het ingelijfd bij Nederland.

L. Alberts zag het niet zitten om "Hollander" te worden. Na een paar dagen overleg laadde hij hun bezittingen in rieten manden op een kar met voorgespannen paard en vertrok met vrouw en kind naar de dichtstbijzijnde Belgische stad Antwerpen. Na het vestigen begon hij er een handelszaak.

De overgrootvader van mijn moeder dacht op die manier Belg te blijven. Maar ondertussen waren hij en zijn familie geregistreerd op het stadhuis van Bergen op Zoom en bijgevolg waren ze Nederlanders geworden. Dat wist hij niet. Drie generaties later kwam het aan het licht toen het einddiploma van mijn moeder opgesteld werd. Volgens de wet van toen, kregen al zijn nakomelingen, alhoewel in België geboren, de Nederlandse nationaliteit. Tot zijn grote verbijstering vernam mijn grootvader dat hij "Hollander" was. Gelukkig heeft mijn moeder haar welverdiende diploma als onderwijzeres in ontvangst mogen nemen.

CAFE

Leopold

NIEUW - NOUVEAU - NEW

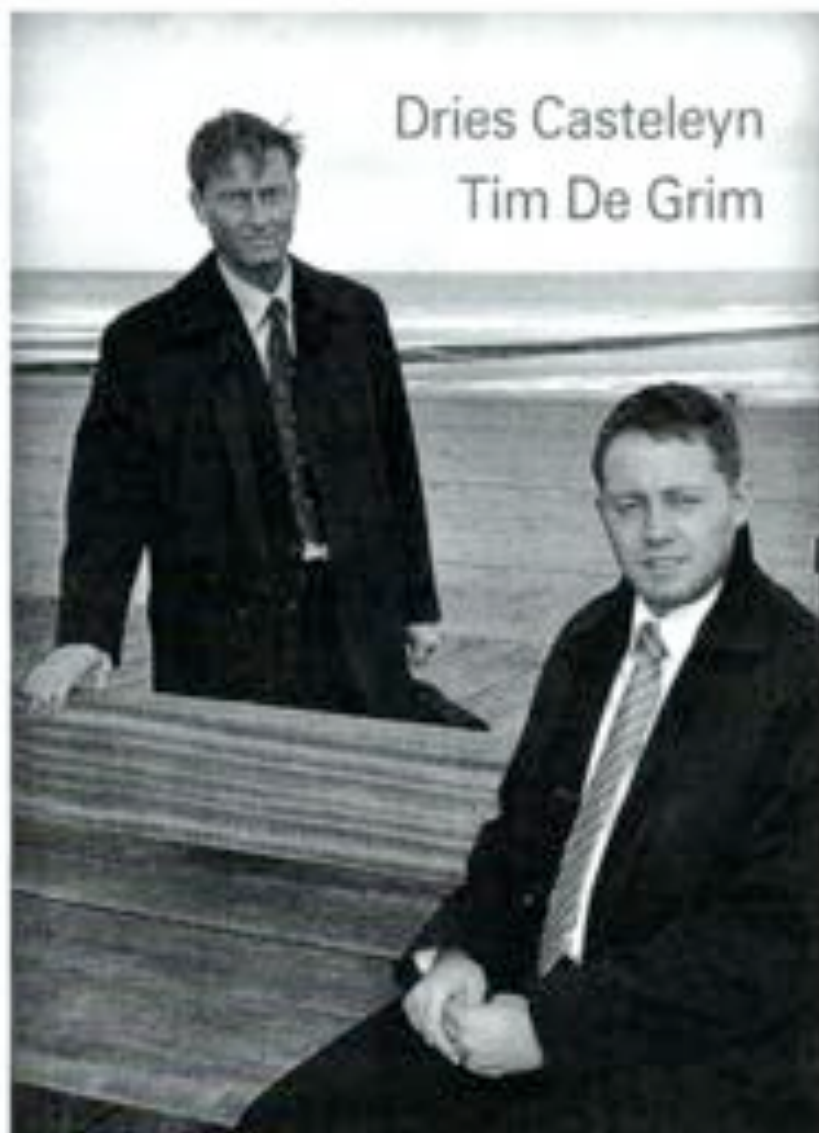
CAFÉ
OP DE ZEEDIJK

BAR
SUR LE FRONT DE MER

BAR
ON THE SEAFRONT

ALBERT 1 PROMENADE
8400 OOSTENDE
+32 (0)59 443 506

Dries Casteleyn
Tim De Grim

WINKEL

Torhoutsesteenweg 160 - 8400 OOSTENDE

FUNERARIUM

Torhoutsesteenweg 173 - 8400 OOSTENDE

T 059 44 80 84

www.uitvaart-oostende.be